

for Beløbet, og jeg tror, at naar man der taler om de store Ofre, Staten skulde bringe, er man noget paa Vildspor. Dette Offer, der her er Tale om at bringe, kan ikke sammenlignes med, hvad man ellers gør, naar man giver Penge ud, man ikke kan vente at faa igen. Her er kun Tale om at støtte med Laan, paa hvilke der ganske vist kan lides Tab, men som dog vistnok i Reglen kun ville bringe grumme ringe Tab. Jeg er ikke bange for, at det skal være noget for stort Offer; men jeg kan dog godt forstaa den Tanke: Lad os først prøve det lidt i det smaa, og jeg kan ogsaa forsoné mig med den. Men jeg vil tilføje: Lad os paa samme Tid arbejde af yderste Evne paa, at de Vilkaar, der bydes Arbejderne, maa være saa gunstige, at de kunne komme dem til gode, og Loven saaledes virkelig faa Betydning. — Jeg anbefaler hermed denne Sag til den mest velvillige Behandling af det høje Ting.

Landbrugsministeren (Hage): Det har glædet mig, af de Udtalelser, der her i Dag ere faldne, fra alle Sider at høre udtalt, at man i Aar ønsker Løven gennemført. Jeg tør saaledes maaske gaa ud fra, at de Roster, som lød i Fjor her i Salen, og gik i Retning af, at der i det hele taget ikke var Trang til denne Lov, og at det derfor ikke var ønskeligt, at den blev gennemført, nu, da de ikke ere komne til Ord, ikke mere eksistere, men at vi gaa til dette Arbejde med en bestemt Vilje om at naa et Resultat og med Ønsket om ved gensidig Imødekømmenhed at bringe Løven i en Skikkelse, hvorom begge Rigsdagens Afdelinger kunne blive enige.

De Forskelligheder i Anskuelser, som ere komne til Ord her i Dag, ere nærmest fremkomne paa Grund af de Forandringer, som det andet Ting i Fjor foretog i det af Regeringen forelagte Forslag, og jeg skal derfor tillade mig at dæmme paa disse Forandringer for at angive min Stilling til dem. En Del af dem er ret uvæsentlig og en Del ret væsentlig. Folketinget har jo saaledes i Fjor foreslaaet den ret ubetydelige Forandring, at Amtskommissionens Medlemmer skulle vælges for 6 Aar i Stedet for paa 3 Aar, og ligeledes en ikke væsentlig Forandring i § 3, hvor der stod, at Landarbejderen ikke maatte være over 45 Aar, hvilket er forandret til 50. Disse to Forandringer ere jo ret uvæsentlige. — Mere væsentlig er Forandringen i § 4 med Hensyn til Jordloddernes Størrelse. Naar jeg i Fjor udtalte mig imod den Forandring, der var sket i det andet Ting, var det —

jeg accenterede det udtrykkelig — fordi hele Landbokommissionen paa dette Punkt havde været enig, og i den Sag som bekendt saa vel Højre som Venstre, alle Afskygninger, saaledes at man turde gaa ud fra, at det var et Punkt, hvorom ogsaa Rigsdagens Afdelinger kunde blive enige uden at gøre Forandringer i Landbokommissionens Indstilling. Om nu imidlertid det absolut rette er truffet ved at sætte Størrelsen til 3—4 eller 3½—5 Tdr. Land Middeljord, er naturligvis meget vanskeligt at afgøre, men det er ikke noget Principspørgsmaal, og jeg kan ikke tro andet, end at man ved Forhandling om dette Spørgsmaal maa kunne komme ud over Vanskelighederne. — I § 6 har man opgivet Sogneraadets Erklærings om, at der er Trang til Huse, det er ogsaa af de Forandringer, som ikke kunne volde Lovforslaget særlige Vanskeligheder.

Derimod er Forandringen i § 9, hvor Kreditforeningerne ere opgivne, af mere indgribende Betydning. Jeg udtalte allerede i Fjor om dette Spørgsmaal, at for saa vidt man ikke ønskede Kreditforeningernes Hjælp, skulde jeg ikke have noget derimod. Jeg havde i Landbokommissionen foreslaaet Kreditforeningernes Hjælp og Assistance, fordi det forekom mig ret naturligt, at benytte de bestaaende Institutioner, og fordi derved absolut en betydelig Del af den Kapital, som Staten ellers maatte anvende paa dette Foretagende, kunde spares. Imidlertid synes der fra alle Sider at være Enighed om ikke at benytte Kreditforeningerne, og jeg skulde derfor heller ikke videre insistere paa eller omtale dette Punkt, naar det ikke var, fordi man sammen med at opgive Kreditforeningerne er kommen ind paa alt for løse og lakse Bestemmelser med Hensyn til Taksationerne. Som det nu er foreslaaet, skal der slet ikke foregaa Taksationer, men Statens Penge skulle udlaanes efter vedkommendes egen Opgivelse med tilføjet Erklæring af Sogneraadet. Og man har samtidig i Folketinget foretaget den Forandring i § 7, at der medtages jordløse Huse, medens det var Kommissionens Tanke kun at tage Jordlodder, at Lovforslaget skulde gaa ud paa Køb af Jordlodder og Bygninger. Jeg ser i og for sig ikke, hvorfor eller hvorledes man skal kunne blive staaende ved jordløse Huse, hvorfor, naar man tager dem med, saa ikke Arbejderne med Jord og Huse med samme Ret kunne forlange at komme med ind under Lovens Begunstigelser. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette, det